

บทคัดย่อ

การศึกษา เรื่อง “การบริหารการผลิตรายการครอบครัวเดียวกันของสถานีโทรทัศน์ทีวีไทย” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารการผลิตรายการครอบครัวเดียวกัน รวมถึงศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารการผลิตรายการครอบครัวเดียวกัน และเพื่อศึกษากระบวนการผลิตรายการครอบครัวเดียวกันของสถานีโทรทัศน์ทีวีไทย

การศึกษานี้ใช้วิธีเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) ผู้บริหารสำนักรายการและสร้างสรรค์รายการสถานีโทรทัศน์ทีวีไทยและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ร่วมกับการสังเกตการณ์ (Observation) รวมทั้งการค้นคว้าและวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง (Documentary Research) แล้วดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการสรุปบรรยาย อ้างแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ในการอธิบายและวิเคราะห์

ผลการศึกษาพบว่า การบริหารการผลิตรายการครอบครัวเดียวกันของสถานีโทรทัศน์ทีวีไทย ได้มีการกำหนดนโยบายการผลิตรายการ เพื่อที่นำมาวางแผนงานในส่วนต่าง ๆ โดยได้ใช้การบริหารมีส่วนประสมของการบริหาร 7 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผน การจัดการองค์การ การบริหารบุคคล การสั่งการ การประสานงาน การทำรายงานผล และการทำงบประมาณ โดยดำเนินงานตามแผนการบริหารปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานคือ การค้นหาข้อมูลหรือหาข้อบกพร่องในรายการ ยังไม่สามารถหาข้อมูลที่ดีที่สุดในเวลาอันจำกัดได้ และปัญหาด้านความคิดสร้างสรรค์รายการของทีมงานที่ยังไม่สามารถสร้างสรรค์ออกมาให้น่าสนใจสามารถดึงดูดใจผู้ชมได้ ทั้งนี้รายการครอบครัวเดียวกันได้วางกลยุทธ์การบริหารการผลิตรายการครอบครัวเดียวกัน เพื่อเพิ่มส่วนแบ่งผู้ชมรายการโดยวิธีการนำเสนอเนื้อหาและสร้างสรรค์รายการที่ดีเพื่อใช้กลยุทธ์แบบปากต่อปาก (word of mouth) การจัดกิจกรรมพิเศษ (Event) และการขยายกลุ่มผู้ชมด้วยการนำเสนอที่หลากหลาย ให้ครอบคลุมทุกเพศทุกวัยในสังคม

พบปัจจัยภายในและภายนอกที่ยังส่งผลกระทบต่อซึ่งส่งผลทั้งในแง่บวกและลบ โดยปัจจัยภายในองค์กร คือ ความสามารถทางวิชาชีพ ทีมงานที่ขาดประสบการณ์ชีวิตที่มากพอส่งผลต่อการสร้างสรรค์รายการในบางส่วน ทั้งนี้ผู้ปฏิบัติงานต้องมีใจรักในการทำงาน มีความเข้าใจในนโยบาย วัตถุประสงค์รายการและองค์การสื่อสารสาธารณะอย่างชัดเจนที่สุด ซึ่งนับเป็นปัจจัยที่จะส่งเสริมให้รายการประสบความสำเร็จ ด้านการจัดการ การทำงานภายใต้การจัดการโครงสร้างที่มีร่วมกันในองค์กรใหญ่ และโครงสร้างที่เป็นลำดับขั้นการดำเนินงานด้านเอกสารเป็นรูปแบบกึ่งระบบราชการจึงมีความล่าช้า ซึ่งส่งผลกระทบต่อกระบวนการผลิตรายการ ด้านเทคโนโลยี อุปกรณ์ทางด้านเทคโนโลยีที่มีจำนวนจำกัด นอกจากนี้ยังประสบปัญหาด้านคุณภาพและสมรรถภาพของ

กล้องซึ่งบางครั้งพบว่าไม่มีประสิทธิภาพที่เพียงพอแก่การใช้งาน แต่ในขณะเดียวกัน เทคโนโลยีระบบอินเทอร์เน็ต ภายในองค์กร ก็ส่งผลในทางบวกกล่าวคือ ช่วยเพิ่มความสามารถในการผลิตรายการการทำงาน การขนส่งข้อมูล ตลอดจนสามารถช่วยลดระยะเวลาในการทำงาน

สำหรับปัจจัยภายนอกองค์กร ประกอบด้วย ด้านกฎหมาย เนื่องจากการผลิตรายการครอบครัวเดียวกันของสถานีโทรทัศน์ทีวีไทย ถูกจัดตั้งองค์การเกิดขึ้นภายใต้พระราชบัญญัติทางกฎหมาย ซึ่งว่าด้วยข้อบังคับด้วยจริยธรรมของวิชาชีพการและว่าด้วยเรื่องการผลิตและเผยแพร่รายการ ทำให้การบริหารการผลิตรายการและแนวปฏิบัติในการทำงาน ต้องยึดหลักกฎหมายและจริยธรรมอย่างเคร่งครัด ด้านแหล่งข้อมูล เหตุการณ์และวัฒนธรรม โดยข้อมูลและแซกรับเชิญในรายการที่มียากลำบากในการค้นหา ส่งผลอย่างมากต่อรายการ ซึ่งในส่วนของสังคมและวัฒนธรรม รายการครอบครัวเดียวกันต้องระมัดระวังการเลือกเนื้อหาประเด็นในการนำเสนอ ไม่ให้กระทบหรือเป็นข้อขัดแย้งต่อสังคมและวัฒนธรรมประเพณีของไทย ด้านสภาพการณ์แข่งขัน แม้ว่าไม่ได้แข่งขันในเชิงพาณิชย์ แต่ยังคงเป็นการแข่งขันกับตัวเองในเชิงคุณภาพเนื้อหารายการที่จะสร้างสรรค์และพัฒนารายการให้มีคุณภาพและผู้ชมชื่นชอบ ด้านเศรษฐกิจ ส่งผลกระทบน้อยมาก เนื่องจากรายการครอบครัวเดียวกันมิได้พึ่งรายได้จากการโฆษณา รวมถึงด้านสังคมและการเมือง ปัจจุบันไม่ส่งผลกระทบเนื่องจากมี พระราชบัญญัติองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย ที่เป็นกรอบป้องกันการแทรกแซงทางการเมืองและจากรัฐ หากในอนาคตการเมืองมีการเปลี่ยนแปลง อาจพบว่าส่งผลกระทบแต่ในลักษณะทั้งองค์การ

กระบวนการผลิตรายการของรายการครอบครัวเดียวกัน ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 วางแผนก่อนการผลิตรายการ (Preproduction Planning) เป็นขั้นจัดเตรียมงานให้มีความพร้อมทั้งหมด ก่อนจะดำเนินการผลิต การประชุมเพื่อระดมความคิดจากทีมงานสร้างสรรค์รายการ เพื่อเลือกประเด็นการนำเสนอ ขั้นที่ 2 เตรียมการผลิตรายการ (Setup and Rehearsal) เป็นการจัดเตรียม (Setup) ก่อนเริ่มผลิตรายการ จากนั้นจะเข้าสู่การซ้อม (Rehearsal) ก่อนการถ่ายทำ ขั้นที่ 3 ผลิตรายการ (Production) ผลิตรายการใน 2 รูปแบบ คือ ในห้องจัดรายการ (Studio) และนอกสถานที่ (On Location) ขั้นที่ 4 หลังผลิตรายการ (Postproduction) ในขั้นนี้จะเป็นการนำเอาเทปโทรทัศน์ซึ่งได้ถ่ายทำไว้ทั้งหมด มาตัดต่อลำดับภาพให้เหมาะสมและน่าสนใจยิ่งขึ้น รวมถึงการประเมินคุณภาพรายการ